

VELEPOSLANIŠTVO JAPONSKE V RS

SPOROČILO ZA JAVNOST

Ljubljana, 18. 03. 2021

Spletni dogodek: Družba 5.0 - kibernetika varnost / urbana zračna mobilnost

V četrtek, 18. marca 2021, je Veleposlaništvo Japonske v Sloveniji v partnerstvu z Ministrstvom za javno upravo Republike Slovenije, Slovensko-japonskim poslovnim svetom in družbo AV Living Lab pripravilo odlično obiskan mednarodni spletni dogodek z več kot 200 udeleženci, posvečen pobudi **Družba 5.0 / Society 5.0**.

Gre za napreden razvojni koncept, ki izvira iz Japonske in katerega cilj je ustvariti pametno, pravično in udobno družbo za vse, in sicer z uporabo najsodobnejših tehnoloških rešitev ter z zlitjem fizičnega in virtualnega sveta, ki omogoča hkratno naslavljanje bistvenih družbenih in gospodarskih izzivov. Slovenija in Japonska formalno sodelujeta pri uresničevanju te pobude že od začetka leta 2019.

Tokratni dogodek se je osredotočil na dve zanimivi področji, neločljivo povezani z udeležanjem Družbe 5.0, in sicer na **kibernetiko varnost** ter **urbano zračno mobilnost**.

Udeležence so uvodoma nagovorili g. Boštjan Koritnik, minister za javno upravo RS, g. Hiromichi Matsushima, veleposlanik Japonske v RS, dr. Ana Polak Petrič, veleposlanica RS na Japonskem, in prof. dr. Igor Papič, rektor Univerze v Ljubljani. Poudarili so pomen sodelovanja med državama, sploh pri tehnološkem in družbenem razvoju, ki vodi h konceptu Družbe 5.0.

Minister za javno upravo g. Boštjan Koritnik meni, da sta ekonomsko in družbeno blagostanje, pa tudi demokracija in varovanje človekovih pravic pomembno odvisni od tega, kako se lahko države zaščitijo pred kibernetičnimi napadi.

Veleposlanik Japonske v Republiki Sloveniji g. Hiromichi Matsushima je poudaril, da je pandemija koronavirusa pomembno spremenila svet in naše navade. Dobili smo močno spodbudo za premik k digitalizaciji, zato je informacijska varnost še pomembnejša kot kadarkoli prej.

Veleposlanica Republike Slovenije na Japonskem dr. Ana Polak Petrič je poudarila pomen bilateralnega sodelovanja med Japonsko in Slovenijo, ki vodi k uresničevanju Družbe 5.0, kakor tudi izboljševanje kompetenčne prednosti obeh gospodarstev.

Prof. dr. Igor Papič, rektor Univerze v Ljubljani, je osvetlil evropski ekvivalent Družbe 5.0, Družbo 2050, ki ob boku tehnologijam daje pomemben poudarek tudi humanistiki in družboslovju.

Osrednji govorec prvega dela je bil **prof. dr. Motohiro Tsuchiya**, ugleden japonski politolog in strokovnjak za področje informacijske varnosti ter dekan Fakultete za upravljanje politik na priznani tokijski Univerzi Keio. Prof. Tsuchiya je predstavil japonske izkušnje, dognanja, ukrepe in načrte v zvezi s kibernetičnimi grožnjami.

V uvodu je orisal vzporednice geopolitične situacije v 19. stoletju, ko je bil v tako imenovani »Veliki igri« pomemben fizični prostor. Danes pa se geopolitične »igre« selijo v kibernetični prostor.

Predstavil je manj znano dejstvo, da je leta 2011 Japonska takoj po potresu, cunamiju in jedrski nesreči utrpela še vrsto kibernetičnih napadov iz tujine, ki so izkoristili izredne razmere. To je bil povod za oblikovanje celostne strategije boja za kibernetično varnost.

Tudi pri organizaciji letošnjih Olimpijskih iger v Tokiu, ki štejejo med najzahtevnejše mednarodne dogodke, se japonski varnostni načrt osredotoča na zaščito pred terorizmom, covid-19 in kibernetičnimi napadi.

»Podatki so dandanes najpomembnejša dobrina. Zanje tekmujejo tako tehnološki giganti kot same države za izboljšanje svojih storitev, pa tudi avtokratske države za nadzor nad ljudmi,« meni prof. Tsuchiya, pri čemer poudarja pomen prostega pretoka podatkov, a z upoštevanjem zasebnosti.

Poudaril je, da med najpomembnejše tarče sodijo sodobni podatkovni centri, kjer imamo shranjene dragocene podatke, vključno s podatki o premoženju, in človeški možgani, ki so občutljivi na manipulacije in zlorabe.

Prof. Tsuchiya je prepričan, da v kiberprostoru velikost države ne igra pomembne vloge. Prepričan je, da lahko tudi Slovenija postane velesila v kibernetičnem prostoru, saj imamo na voljo tehnologije in znanje.

Svoje predavanje je zaključil s pomembno mislijo, da danes v svetu poteka kibernetična velika igra in da se moramo tega zavedati ter se temu ustrezno tudi obnašati.

V razpravi s prof. Tsuchiyo, ki je sledila, so sodelovali **dr. Uroš Svete, direktor Uprave za informacijsko varnost RS, dr. Jan Jona Javoršek, vodja Centra za mrežno infrastrukturo na Inštitutu Jožef Štefan, in g. Nenad Šutanovac, direktor Združenja za informatiko na GZS,** moderiral pa jo je **g. Daniel Avdagič, direktor AV Living Laba.**

Ugotavljajo, da je Slovenija verodostojen partner na področju kibernetične varnosti in da je kibernetična odpornost ena od prioritet slovenskega predsedovanja EU. Poudarili so, da nam ne sme biti vseeno, kdo nadzoruje naše povezave, ki so nenazadnje fizične. Sogovornikom pa se zdi pomembno tudi, da se med političnimi in tehnološkimi odločevalci vzpostavi dialog, saj menijo, da se pogosto med sabo ne razumejo povsem.

Menijo tudi, da je ključno odgovorno ravnanje in sodelovanje velikih tehnoloških podjetij, saj imajo pogosto ravno ta podjetja več vpliva na kibernetično varnost od regulatorjev, hkrati pa je to ključno za zaupanje javnosti v kibernetični prostor.

Poudarili so tudi pomen ravnotežja med svobodo in varnostjo, pri čemer je potrebno najti družbeni, politični in ekonomski kompromis.

V drugem delu so svoje poglede na urbano zračno mobilnost (UAM), enega ključnih gradnikov pametnih mest bližnje prihodnosti, razkrili **g. Marko Peljhan, soustanovitelj družbe C-Astral, g. Aleš Zupančič iz ELES-a, dr. Hiroko Nakamura, namestnica direktorja v Japan UTM Consortium, dr. Vassilis Agouridas iz evropske platforme Trg pametnih mest ter Airbusa, dr. Yoshiaki Ichikawa z japonske Univerze v Tami** ter moderator **Daniel Avdagič iz AV Living Laba.**

Sogovorniki so se strinjali, da urbana zračna mobilnost prinaša številne inovacije, ki sledijo načelom Družbe 5.0. Mobilnost se širi v tretjo dimenzijo, hkrati pa se povečuje vloga mest pri načrtovanju novih oblik urbane zračne mobilnosti.

Ključ do vzpostavitve UAM je v regulativi in prilagajanju standardov na eni strani ter doseganju družbenega dogovora in zavedanja, da vsaka novost prinaša prednosti, pa tudi določena tveganja. Družba mora, menijo sogovorniki, sprejeti kompromis, pri čemer udeleženci kot pomembno oviro navajajo predvsem hrup, ki je v nasprotju z vizijo tihih mest prihodnosti.

Udeleženci so soglašali, da dogodek predstavlja nov pomemben korak v skupnem prizadevanju Slovenije in Japonske za čim tesnejše in čim bolj vsestransko sodelovanje pri ustvarjanju boljše in varnejše družbe prihodnosti.

Posnetek celotnega dogodka je na voljo na povezavi: society.avll.si